

2026/1243

2026 6 15

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2026/1243**2026 m. birželio 11 d.****dėl skalsiagrybių alkaloidų pašaruose stebėsenos**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/32/EB ⁽¹⁾ nustatyta didžiausia leidžiamoji tam tikrų nepageidaujamų medžiagų, įskaitant rūgių skalsę (*Claviceps purpurea*), koncentracija pašaruose;
- (2) Komisijos rekomendacijoje 2012/154/ES ⁽²⁾ rekomenduota stebėti, ar gyvūnų pašarams skirtuose grūduose ir grūdų produktuose, gyvūnų pašarams skirtose ganyklinėse / pašarinėse žolėse ir kombinuotuosiuose pašaruose nėra skalsiagrybių alkaloidų;
- (3) 2012 m. birželio 28 d. Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) priėmė nuomonę dėl skalsiagrybių alkaloidų maiste ir pašaruose ⁽³⁾. Tarnyba savo rizikos vertinimą grindė pagrindiniais *Claviceps purpurea* skalsiagrybių alkaloidais, t. y. ergometrinu, ergotaminu, ergozinu, ergokristinu, ergokriptinu, ergokorninu, taip pat atitinkamais „-ininių“ epimerais. Kadangi *Claviceps africana* ir *Claviceps fusiformis* gali būti svarbūs į Sąjungą importuojamiems pašarams, reikėtų stebėti jų vyraujančių skalsiagrybių alkaloidų, visų pirma atitinkamai dihidroergozino ir agroklavino, paplitimą. Ergovalinas yra vienas iš skalsiagrybių alkaloidų, paprastai aptinkamų endofitais užkrėstose žolių rūšyse, pvz., nendriniuose eraičiniuose arba daugiametėse svidrėse;
- (4) 2017 m. liepos 6 d. Tarnyba paskelbė mokslinę ataskaitą dėl su maistu susijusio skalsiagrybių alkaloidų poveikio žmonėms ir gyvūnams ⁽⁴⁾. Ataskaitoje rekomenduojama toliau rinkti analitinius duomenis apie skalsiagrybių alkaloidus atitinkamuose pašaruose. Be to, turėtų būti toliau tuo pačiu metu renkami duomenys apie skalsiagrybio sklerocių buvimą ir skalsiagrybių alkaloidų kiekį įvairiuose pašaruose, siekiant padėti geriau suprasti šių dviejų kintamųjų santykį. Stebėsenai turėtų būti naudojami turimi pakankamo jautrumo analizės metodai;
- (5) 2023 m. lapkričio 30 d. Tarnyba priėmė nuomonę dėl rizikos gyvūnų sveikatai, susijusios su skalsiagrybių alkaloidų buvimu pašaruose ⁽⁵⁾. Tarnyba laikėsi nuomonės, kad skalsiagrybių alkaloidų buvimas pašaruose kelia susirūpinimą dėl galvijų ir kiaulių (paršelių, penimų kiaulių ir paršavedžių) sveikatos. Tarnyba pabrėžė, kad reikia daugiau duomenų apie skalsiagrybių alkaloidų paplitimą, visų pirma ganykliniame pašare ir sorguose, ir apie ergovaliną / -ininių ganykliniame pašare. Tarnybai pateiktuose paplitimo duomenyse turėtų būti pateikta tinkama informacija apie ištirtus pašarų mėginius, įskaitant drėgnį, tikslinius gyvūnus ir kombinuotųjų pašarų rūšį (visavertis pašaras / pašaro papildas), ir turėtų būti taikomi jautrūs analizės metodai;
- (6) todėl tikslinga rekomenduoti stebėti skalsiagrybių alkaloidų kiekį pašaruose visoje Sąjungoje,

⁽¹⁾ 2002 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/32/EB dėl nepageidaujamų medžiagų gyvūnų pašaruose (OL L 140, 2002 5 30, p. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/32/oj>).

⁽²⁾ 2012 m. kovo 15 d. Komisijos rekomendacija 2012/154/ES dėl skalsių alkaloidų pašaruose ir maisto produktuose stebėsenos (OL L 77, 2012 3 16, p. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2012/154/oj>).

⁽³⁾ Scientific Opinion on Ergot alkaloids in food and feed. *EFSA Journal* 2012;10(7):2798. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2012.2798>.

⁽⁴⁾ Arcella, D., Gomez Ruiz, J.-A., Innocenti, M.L. ir Roldán, R., 2017. Scientific report on human and animal dietary exposure to ergot alkaloids. *EFSA Journal* 2017;15(7):4902, 53 p. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.4902>.

⁽⁵⁾ Scientific Opinion on the risk for animal health related to the presence of ergot alkaloids in feed. *EFSA Journal* 2024;22(1):e8496. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8496>.

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybėms narėms rekomenduojama, aktyviai dalyvaujant pašarų ūkio subjektams, vykdyti skalsiagrybių alkaloidų stebėseną pašaruose.
2. Turėtų būti analizuojami bent šie skalsiagrybių alkaloidai:
 - ergokristinas / ergokristininas,
 - ergotaminas / ergotamininas,
 - ergokriptinas / ergokriptininas (α - ir β - izomerai);
 - ergometrinas / ergometrininas,
 - ergozinas / ergozininas,
 - ergokorninas / ergokornininas.

Taip pat rekomenduojama atlikti ergovalino / ergovalinino, agroklavino, dihidroergozino ir lolitremo B analizę.

3. Jei įmanoma, reikėtų nustatyti skleročių kiekį mėginyje, kad būtų galima pagerinti žinias apie skleročių kiekio ir atskirų skalsiagrybių alkaloidų koncentracijos santykį.
4. Rekomenduojamas analizės metodas yra skysčių chromatografija ir tandeminė masių spektrometrija (LC-MS/MS). Gali būti taikomi kiti analizės metodai, jei yra įrodymų, kad juos taikant gaunami patikimi atskirų skalsiagrybių alkaloidų (arba jų epimerų porų) rezultatai. Kiekvieno skalsiagrybių alkaloido kiekybinio nustatymo riba, kurią reikia pasiekti, turėtų būti ne didesnė kaip 5 $\mu\text{g/kg}$.
5. Visų pirma rekomenduojama imti mėginius iš:
 - grūdų ir iš jų pagamintų produktų,
 - žolių ir iš jų pagamintų produktų, įskaitant ganyklinį pašarą,
 - kombinuotųjų pašarų.
6. Siekdamas užtikrinti, kad iš partijų imami mėginiai būtų reprezentatyvūs, valstybės narės turėtų laikytis Komisijos reglamente (EB) Nr. 152/2009 ⁽⁶⁾ nustatytų mėginių ėmimo procedūrų.
7. Valstybėms narėms rekomenduojama užtikrinti, kad Europos maisto saugos tarnybai analizių rezultatai būtų siunčiami reguliariai ir ne vėliau kaip iki 2028 m. birželio 30 d. naudojant EFSA duomenų pateikimo formatą ir laikantis EFSA maisto ir pašarų standartinio mėginių aprašo (SMA2) gairių ⁽⁷⁾ bei papildomų EFSA ataskaitų teikimo specialiujų reikalavimų.

⁽⁶⁾ 2009 m. sausio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 152/2009, nustatantis oficialiai pašarų kontrolei taikytinus Bendrijos ėminių ėmimo ir analizės metodus (OL L 54, 2009 2 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/152/oj>).

⁽⁷⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>.

8. Ši rekomendacija pakeičia Komisijos rekomendaciją 2012/154/ES.

Priimta Briuselyje 2026 m. birželio 11 d.

Komisijos vardu
Olivér VÁRHELYI
Komisijos narys
